

„Käies ja kogedes“

Kokkuvõte Academia 2010
lähetus tulemustest

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
KOGEMUSED ACADEMIA VIISIDILT SOOME	5
KARJÄÄRITEENUSED PÕHJA-IIRIMAAL.....	9
ACADEMIA ÕPPEVISIIT LUKSEMBURGIS.....	12

SISSEJUHATUS

Mis on ACADEMIA?

Juba alates 1992. aastast on Euroopa Euroguidance - nimeline võrgustik tegelenud karjääriteenuste osutajate lähetusprojektidega, millest suurim on ACADEMIA. Selle Leonardo da Vinci programmi poolt rahastatud projekti raames on valdkonnaga seotud inimestel võimalus tutvuda mõne Euroopa riigi hariduse ja tööhõive süsteemide ning sealsete karjääriteenuste korraldusega. Lisaks loengutele ja ettekannetele on õppenädala töövormiks sageli ka töövarjumeetod. Lähetusele annab lisaväärtuse mitmete erinevate riikide esindajatest koosnev 10–15-liikmeline õppegrupp. Kokku osaleb ACADEMIA lähetustes igal aastal ligi 150 Euroopa spetsialisti.

Kuidas on Eesti ACADEMIA-ga seotud?

Eesti liitus projektiga 2001. aastal. Kõigepealt võeti vastu kolleege teistest riikidest, alates 2002. aastast osaletakse ACADEMIA-s täieõigusliku liikmena. See tähendab, et lisaks vastuvõtmisele on ka Eesti karjääriteenuste valdkonnaga seotud spetsialistidel võimalus tutvuda ülalnimetatud teemadega välisriikides. Kaheksa aasta jooksul on lähetustes käinud 81 Eesti praktikut, sihtriikide hulgas on lisaks tänavustele riikidele olnud ka Hispaania, Rootsi, Saksamaa, Šotimaa, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari, Prantsusmaa ja Iirimaa.

Projekti koordineerib SA Innove karjääriteenuste arenduskeskus (*Euroguidance Estonia*).

Mis toimus 2010. aasta kevadel?

2010. aastal oli kaheksal Eesti karjääriteenuste valdkonnaga spetsialistil võimalus osaleda ühe nädala pikkuses lähetuses Soomes, Põhja-Iirimaa, Luksemburgis ja Prantsusmaal. Iga riigi programm oli kindla suunitlusega. Lisaks ametlikule programmile kaardistas iga lähetusgrupp infot enda poolt täiendavalt valitud teemade kohta.

Mida kogumik sisaldab?

Kogumik annab ülevaate ACADEMIA 2010 lähetuste käigus kogutud karjääriteenustealasest informatsioonist erinevate riikide kohta.

---

* Leonardo da Vinci on Elukestva õppe programmi allprogramm

KOGEMUSED ACADEMIA VIISIDILT SOOME

Erivajadustega õpilaste nõustamine

Kristi Kuurme, Ly Mikheim

Academia visiit Soome toimus 22-26. märtsil 2010 ja sellest võttis osa 10 inimest viiest erinevast riigist: Eesti, Prantsusmaa, Hispaania, Taani ja Iirimaa. Enamik osalejaid töötas nõustajatena haridussüsteemis laste, noorte või täiskasvanutega. Viie päeva jooksul saime väga palju küsida ja kõneleda üksteise tööst nii eravestlustes kui programmi tegevustes.

Programm leidis aset koolis nimega **Keskuspuisto Ammatiopisto**. Tegemist on kutsekooliga, mida rahastab haridusministeerium ORTONi fondi kaudu. Selle fondi rahastuse alla kuulub veel haigla, rehabilitatsioonikeskus, uurimiskeskus ja meditsiinilised abivahendid puuetega inimestele.

Keskuspuisto kutsekoolis õpivad erivajadustega noored ja täiskasvanud. **Koolil on Helsingi regioonis 17 üksust ja neis õpib kokku 1000 õpilast.** Kõige nooremad õpilased on 16-aastased ja kõige vanemad ligi 60-sed. Samavõrd erinevad kui õpilaste vanus, on ka põhjused, miks nad on sellesse kooli õppima tulnud. 16% on kerge vaimse alaarenguga, 11% vaimse tervise probleemiga, 10% autismispektri häirega, 10% nägemispuudega, 8% mõõduka vaimse alaarenguga, 9% keele- või kõnehäirega (düsgraafia, düsleksia), 5% füüsilise liikumispuudega. Veel on seal õpilasi, kellel on sotsiaalsed- ja käitumisprobleemid, kroonilised füüsilised haigused, kuulmispuue või taju, tähelepanu ja kontsentreerumisraskused. Väikesel osal õpilastest ei ole spetsiifilist erivajadust, kuid nad on vastu võetud peale teisest kutsekoolist väljalangemist või mingil muul põhjusel.

Õppegrupis on maksimaalselt 8 õpilast ja igal õpilasel on individuaalne õppekava. Tähelepanu väärib fakt, et koolil on 1000 õpilase kohta 450 töötajat, mis võimaldab individuaalset tööd koolitundides, õpilase probleemide kiiret märkamist ja sekkumist ning ülemineku toetamist koolist tööturule.

Lähetuse ajal pöörasime erilist tähelepanu haridussüsteemis erivajadustega noorte osale, kutseõppeasutustesse astumise võimalustele, väljalangevusega tehtavale tööle ning kuidas kindlustatakse üleminek kutseõppest tööle. Huvi pakkus veel koolipsühholoogi ja karjäärinõustaja koostöö ning lapsevanemate kaasamine karjäärinõustamisse.

KARJÄÄRITÖÖ KOOLIS

Soome haridussüsteemis vastutavad karjäärinõustamise kättesaadavuse eest omavalitsused. Karjäärinõustajad on pedagoogilise kõrgharidusega nõustamisalase lisakoolitusega. **Koolides on ette nähtud üks nõustaja iga 250 7.-9. klassi lapse kohta.**

Põhikooli õppekava järgi toimub 7.-9. klassis 76 tundi karjääriõpet. Käsitletavateks teemadeks on õpioskused ja koolielu, enese tundmaõppimine, haridus ja koolitusvõimalused, ametid ja töömaailm. Lisaks tundidele viib karjäärinõustaja läbi individuaalnõustamist ja ekskursioone koolidesse ning ettevõtetesse. 8. ja 9. klassis käivad kõik õpilased nädalasel tööharjutusel, st on töövarjuks enda valitud ametile. Koha leidmise eest vastutab kool.

Gümnaasiumis on ette nähtud 38 tundi kohustuslikku karjääriõpet ja lisaks sellele on võimalus võtta sama arv tunde valikainena. Gümnaasiumis on igal õpilasel oma õppeplaani, mis koosneb kohustuslikest ja valikkursustest. Karjääriõppe programmi teemadeks on õppeplaani koostamine, õppimismeetodid, eneseteadlikkus, õppimisvõimalused peale gümnaasiumi, ametid ja tööelu. Karjäärinõustajad teevad tihedat koostööd aineõpetajate ja klassijuhatajatega, kelle ülesannete hulka kuulub samuti õpilaste karjäärilane toetamine.

ÕPILASTE NÕUSTAMINE KESKUSPUISTO KUTSEKOO LIS

Saime põhjaliku ülevaate sellest, kuidas toimub õpilaste toetamine ja nõustamine Keskuspuisto kutsekoolis. Kooli tugisüsteemi kuuluvad erinevad spetsialistid, kes kohtuvad regulaarselt õpilaste probleemide arutamiseks. Igal spetsialistil on oma ülesanded:

- **Psühholoog** – õpilaste uurimine ja hindamine, koostöö psühhiaatriliste asutustega;
- **Karjäärinõustaja** – koostöö põhikoolide ja kõrgkoolidega, õpilase abistamine õpingute planeerimisel;
- **Õpetaja** – õpilase käekäigu jälgimine ja koostöö teiste spetsialistidega.
- **Sotsiaaltöötaja** – koostöö sotsiaalkindlustusametiga, abi toetuste taotlemisel ja lastekaitse;
- **Meditsiinitöötaja (õde)** – õpilase terviseprobleemid, koostöö meditsiinasutuste ja arstidega;
- **Õppealajuhataja** – vastutab kooli tugiteenuste toimimise eest.

Küllaltki tihti teatab tugispetsialiste õpilase probleemist rühmaõpetaja (klassijuhataja). Probleem arutletakse spetsialistide ringis läbi ning seejärel kutsutakse õpilane (vajadusel koos vanemaga) kooli ümarlauakohtumisele. Peale kohtumist on tugispetsialistide ülesanne asjade edasisel käigul silm peale hoida.

Omavaheline koostöö on paindlik ja igal hetkel on võimalik veel mõni spetsialist kaasata olukorra lahendamisse. Ümarlauakohtumisi ei pruugi olla ainult üks ja vajadusel hoiab spetsialist vanematega telefonitsi kontakti.

Küllaltki suur probleem Keskuspuisto koolis on õpilaste puudumine. Meie sealoleku ajal oli ühel karjäärinõustajal käsil taoline juhtum. Probleemi oldi juba õpilasega arutatud ja oli tehtud kokkulepe, et õpilane tuleb iga koolipäeva hommikul kell 8 nõustaja juurde näitama, et ta on koolis. Oli mõnevõrra üllatuslik, et karjäärinõustaja ülesanne on kooliskäimise jälgimine. Nõustaja pidi pakkuma õpilasele sedalaadi toetust, mida ta esmalt vajab.

Tugispetsialistide töö Keskuspuisto koolis toetub neljale põhimõttele:

- Õpilast koheldakse kui indiviidi ja alati kuulatakse ära õpilase arvamus.
- Reageeritakse nii kiiresti kui võimalik.
- Tehakse koostööd õpilasega, personaliga, vanematega ja teisi õpilast ümbritsevate võrgustikega. Väga oluliseks peetakse õpilase ja lapsevanemate kaasamist aruteludesse, sest vastutus õpingute ja oma valikute ees lasub õpilasel endal.
- Kohtumisel õpilasega ollakse võimalikult eesmärgipärane – arutatakse otsest sekkumist nõudvaid asjaolusid ning alati pannakse paika järgmine konkreetne samm lahenduse leidmiseks.

KOOLIST TÖÖLE

Keskuspuisto Kutsekoolis on sisse seatud süsteem, kus õpingute algusest ehk kutseõppuri kooli õppima asumisest hakatakse mõtlema tema tuleviku peale. Ennekõike tema enda soovide ja võimete kohase töö osas. Pöörasin enam tähelepanu erivajadustega noorte (just intellektipuudega noorte) karjäärinõustamise erinevatele tahkudele. Töö võib jagada teatud perioodideks või etappideks:

- õpilase võimete tundmaõppimine, tema tugevused ja toetuse vajadus (väga individuaalne sõltuvalt puudest);
- individuaalse õppekava koostamine silmas pidades eelnevalt tehtud uuringuid;
- individuaalse praktikaplaani koostamine, kusjuures selgete ning konkreetsete instruksioonide andmine (paljudel juhtudel on instruksioonid kirja pandud lihtsustatud keeles ning abiks on lisatud piktogramm);
- õppekavas omandatu kontrollimine on väga paindlik (mitte pelgalt eksamid) ja enamasti korraldatakse see reaalse töö käigus;
- sisemine hindamissüsteem on kooskõlla viidud riiklike dokumentide ja nõuetega;
- tagasiside andmine (nii hindamiskomisjoni siseselt kui ka õpilasele).

Esmaseks nõustajaks on alati õpetaja, kes töötab konkreetse kursusega (grupiga), paralleelselt toimub grupitöö kõigi õpilasega kokkupuutuvate meeskonna liikmetega, seejärel karjäärinõustaja poolne abi ja nõustamine. Tehtud töö tulemusel valmib väga konkreetne õpilase võimetele vastav ning puudelisust kompenseeriv ehk toetav plaan. Tuleviku töökohta silmas pidades alustatakse praktikate planeerimisega nii koolisisese kui ka väljaspool kooli. Väljaspool kooli püütakse leida sellist praktikabaasi, kes oleks valmis edaspidi õpilase ka tööle võtma. Praktikabaaside esindajad kutsutakse kooli vaatama praktilise töö tunde, et oleks realistlik ülevaade õpilaste võimetest. Kooli karjäärinõustaja teeb pidevalt eeltööd leidmaks uusi praktikabaase ning uusi töökohti.

Väga hea oli kuulata ettekannet, milles **soovitati praktika- või tööandjate poole pöördudes eelkõige rääkida õpilaste tugevustest ja oskustest ning konkreetsest toevajadusest**, mitte esialgu välja tuua või rõhutada nende nõrkusi. Veidi üllatav oli fakt, et õpetaja on väga tugevasti haaratud nii praktika kui ka töökohtade leidmise protsessi. Ühelt poolt on see mõistetav, kuna tal on kõige parem ülevaade õpilaste oskustest, kuid teisalt eeldab see, et õpetaja töögraafikusse ongi sisse planeeritud kutsenõustamiseks vajaminev aeg. Kui praktikakoht on leitud, toimub aeglane, kuid väga täpselt planeeritud sisseelamise aeg – tutvutakse töökoha eripäradega (töörütm, vajalikkus, ohutusnõuded, tööülesanded, töötunnid, lõunapausid, võimalused lõuna saamiseks jne), kollektiivi liikmetega, transpordi võimalustega jmt. Praktikakohas määratakse personaalne praktikajuhendaja, kes teeb koostööd kooliga ja taaskord õpetajaga. Väga oluliseks peetakse positiivse tagasiside andmist, et tekiks edutunne.

Õpetaja külastab praktika perioodil regulaarselt praktikakohta ning aitab vajadusel lahendada tekkinud probleeme. Muul ajal toimub suhtlemine telefonitsi. Samuti on märkimisväärne koostöö lapsevanematega, kui erivajadusega noorele on leitud praktikakoht, siis tutvustatakse selle tingimusi nii lapsevanematele kui ka teistele võrgustikuliikmetele. Sel moel saab noor tuge ning ta leiab inimese, kellega rääkida raskustest, mis võivad tööle asumisel tekkida.

Kooli ja praktikabaaside koostööd laiemalt silmas pidades on väga erinevaid koostöö variante:

- külastused (mõlemapoolsed);
- vestlusingid;
- ühisüritused (lõunad, väljasõidud jmt);

- erinevate tööandjate omavahelised kohtumised.

Lisaks õpetajale ja karjäärinõustajale tegelevad praktika- ja töökohtade leidmisega **kooli töönõustajad** (*job coach*). Nende ülesanne on ka õpilase toetamine töökohal peale kooli lõpetamist. Seda teenust saab umbes 30 lõpetajat aastas. Töönõustaja on õpilasega regulaarselt kontaktis ja külastab teda töökohal kuni pool aastat peale lõpetamist. Probleemide ilmnemisel peab ta kõnelusi tööandjaga ja kaasab vajadusel teisi spetsialiste. Töönõustajad teevad tihedat koostööd kohaliku töötukassa ja kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga. Üpris levinud on variant, kus firma palkab kooli töönõustaja mingiks perioodiks tööle, et tagada sujuv üleminek koolist tööellu.

Uurisime, kas leidub piisavalt tööandjaid, kes on nõus tööle võtma erivajadusega noori. Selgus, et töönõustajad on tugevalt panustanud lobitööle, mis on praeguseks hakanud vilja kandma. Kool leiab töökoha umbes pooltele õpilastele, eeskätt abistatakse keerukama erivajadusega lõpetajaid. Märgatav on ka riigipoolne panus – puudega inimese tööandja saab kahe aasta jooksul toetust kuni 1000€ kuus ja kui puue on püsiv, võib taotleda toetuse pikendamist.

VEEL HUVITAVAT

- Koolid on paindlikud probleemidega õpilaste abistamisel. Õpilasel on võimalik peale 9. klassi õppida veel üks aasta, et parandada oma hindeid. Muljetavaldav oli karjäärinõustajate koostöö - põhikooli ning õpilaste poolt valitud kutseõppeasutuse vahel. Lisa-aastat võib saada ka kutseõppeasutuse juures, mis võimaldab tutvuda kooli ja seal pakutavaga.
- Karjäärinõustaja üldtunnid on tunniplaani sisse arvestatud ning see annab võimaluse rääkida üldisematest teemadest kõigile õpilastele. Kui õpilasel on soov isiklikumatel teemadel rääkida, saab kokku leppida nõustajaga individuaaltunnid. Karjääriõppe raames on igale õpilasele õppeaasta jooksul ette nähtud vähemalt üks individuaalne nõustamine. Lisaks konsulteerib karjäärinõustaja ka vanemaid. Sellist koostööd vanematega tuleks kindlasti erivajadustega noorte karjääri planeerimisel ka Eestis kasutada. Tihti noored ise (vahel ka vanemad) hindavad võimeid kas alla või üle. Ühistes vestlustes koorub reaalsem pilt.
- Kutseharidus on muutunud noorte seas populaarsemaks. See on toimunud tänu võimalusele pärast kutsekooli edasi õppida. Valikuid mõjutavad ka muutused ühiskonnas, näiteks tööpuuduse kasv kõrgkoolilõpetajate hulgas. Seoses suurema tungiga kutsekoolidesse on tõusnud sinna vastuvõetavate õpilaste keskmine hinne (koolidesse kandideerimine toimub keskmise hinde alusel, eksameid põhikooli lõpus ei ole).
- Kutseõppeasutuses on õppuritel võimalik enne õpinguid läbida ettevalmistav aasta. Selle jooksul saab õpilane proovida erinevaid erialasid ja hiljem sobivaima välja valinuna astuda sisse põhiõppesse. Programm on suunatud põhikoolist väljalangejatele ja nendele, kes ei oska peale põhikooli otsustada, mida edasi õppida.
- Väljalangevus on Soomes probleemiks igas kooliastmes. Põhikoolist langeb aastas välja umbes 200 õpilast, kusjuures Eestis on väljalangejaid aastas 400-500. Hariduseta koolist lahkunud õpilased ei ole otseselt ühegi institutsiooni vaateväljas, kuid karjäärinõustajate võrgustik aitab seda probleemi leevendada. Mõnikord toimubki õpilase koolivalik karjäärinõustaja soovitusel ja isiklike kontaktide kaudu. Soome paindlik haridussüsteem võimaldab ka õpingute uuesti alustamist, näiteks kui esimene kursus kutsekoolis on jäänud pooleli.

KARJÄÄRITEENUSED PÕHJA-IIRIMAAL

Anu Ehrpais, Kati Raudsaar

Osalesime **25.-30. aprill 2010** Academia õppevisiidil Põhja-Iirimaa, Belfastis. Õppevisiidi teema oli „**Karjääriteenused Põhja-Iirimaa**“. Visiidil osales kaheksa inimest neljast erinevast riigist – Eestist, Norrast, Prantsusmaalt ja Soomest. Viie päeva jooksul külastasime mitmesuguseid haridusasutusi, kus saime ülevaate erinevates haridustasemetest ning antud koolides pakutavatest karjääriteenustest.

Õppevisiit algas Põhja-Iirimaa karjääriteenuste süsteemi ja arengusuundade tutvustamisega. Karjääriteenused lähtuvad strateegiast, mis on koostatud aastateks 2008-2011. Strateegia visioon on „*Success through skills*“.

Põhja-Iirimaa töötab üle 100 nõustaja, kes töötavad piirkondlikes karjäärikeskustes (27, nendest kaks koordineerivat), kuid käivad väga palju koolides nõustamas. UK valitsus arvab, et koolide karjäärikoordinaatorid/nõustajad ei anna objektiivset infot.

Lisainfo: www.delni.gov.uk

Järgnevalt anname ülevaate külastatud asutustest ning seal karjääriteenuste vallas pakutavast:

- **Career Recource Centre**

Kõikidele (nii noortele kui ka täiskasvanutele) mõeldud karjäärikeskus, mis asub Belfasti kesklinna moodsas kaubanduspiirkonnas. Pakutakse karjäärialast infot ja nõustamist. Keskuses kasutatakse J.P. Samsoni mudelit: keskuse avariilitel on info grupeeritud 6-de erinevasse teemasse: ülikool, kolledži, karjääri valimine, töö leidmine, CV kirjutamine ning praktika võimalused. Kõik teemad on eristatud värvidega ja iga materjali peal on vastava värviga kleeps. Infomaterjalidest on kättesaadavad üksikud eksemplarid, et mitte tekitada info üleküllust.

Keskuses on vastuvõtulaud, kus pannakse külastajad kirja. Keskusesse sisenedes ei küsita kliendilt, kuidas nad saavad aidata, vaid mis sind sinna tõi. Töötajate hinnangul annab see kliendile võimaluse ise otsustada oma vajaduste üle. Klientidel on võimalus kasutada arvuteid. Lisaks on võimalus keskuses saada individuaalset nõustamist ja grupinõustamist.

Keskuse ülakorrusel on koolides käivate karjäärinõustajate kabinetid.

Lisainfo: www.careerserviceni.com

- **Lagan College**

Põhja-Iirimaa esimene protestantide ja katoliiklaste integreeritud kool. Eesti mõistes põhikool + gümnaasium. Koolis õpib 1235 õpilast ja töötab 120 inimest. Kool asub erinevates õppehoonetes ning vajab hädasti uut koolimaja. Koolis on väga suur erinevate õppeainete valik, mille seast õpilased saavad omale meelepärase tunniplaani komplekteerida. Kõik õppekavad on läbi mõeldud nii, et õpilane omandaks tulevikus vajaminevaid oskusi.

Karjääriitõttis töötab kolm inimest ning toimib tihe koostöö õpetajatega.

Koolis tegutsevad aktiivselt õpilasfirmad, mille käigus noored omandavad ettevõtluse alused, samuti muud oskused: läbirääkimised, müügitöö, enesekehtestus, meeskonnatöö jms.

Märkimisväärne oli, et õpetajad käivad tööpraktikal kohalikes tööstustes/organisatsioonides, et oskaksid oma ainet paremini seostada karjääriteemadega.

Toimuvad aktiivselt kohtumised vilistlastega, organiseeritakse karjääriteemalisi konverentse, väljasõite ja kohtumisi ettevõtjatega.

Lisainfo: www.lagancollege.com

- **Belfast Metropolitan College (bmc)**

Koolis õpib üle 53 000 õpilase pikaajalistel ja lühikursustel. Eesti mõistes on tegemist kutsekooli ja rakenduskõrgkooli vahepealse asutusega. Bmc õppehooned asuvad Belfasti erinevates piirkondades. 2011 aasta sügisel avatakse 2 uut ja suurt õppehoonet.

Bmc karjääriteenistuses töötab 5 inimest, mõned neist poole kohaga. Kuna kool on suur, siis karjäärinõustajad ei jõua kõikide õpilasteni, aga rõhutatakse, et kõigil on võimalik nende teenust saada. Karjääriteenistuse eesmärk on aidata õpilasi karjääriplaneerimisel, õigete kursuste valimisel, õppimisega toimetulekul, ülikoolidesse sisseastumisel, tööle minekul, isiklike probleemidega toimetulekul jne. Lisaks on kõigile kättesaadav 28leheküljeline vihik karjääriplaneerimisest, milles on oluline info ja mõned praktilised harjutused, mida iga õpilane saab individuaalselt täita.

Karjääriteenistus peab oluliseks noorte karjääriplaneerimise aitamisega olla kättesaadav interneti teel ning jagada seal võimalikult palju infot. Karjääriteenistus pakub internetipõhist nõustamisprogrammi.

Lisainfo: www.belfastmet.ac.uk

- **Queen's University**

Ülikool asutati 1845. aastal kuninganna Victoria eestvedamisel. Ülikoolis õpib 17 000 -18 000 täiskohaga üliõpilast. Õpetatavad erialad jagunevad kolme valdkonda: meditsiin, füüsika ja kunstid/sotsiaalteadused.

Ülikooli peahoone ja üliõpilasküla kõrval asub üliõpilaste nõustamisteenistus. Tegemist on integreeritud nõustamisega, kus kõik teenused on kokku koondatud ühte majja, sh karjääriteenused. Näiteks lisaks veel õppenõustamine, finantsnõustamine jms. Kõigepealt üliõpilane läheb administraatori laua juurde ning saab sealt edasi suunamise vastava teenuse juurde.

Karjääriteenistuses töötab 24-25 inimest. Peamine valdkond, millega tegeletakse on üliõpilaste ja tööandjate-vaheliste kontaktide loomisega ning üliõpilastele tööle kandideerimise oskuste/teadmiste andmisega. Samuti asub seal suur karjääriraamatukogu ning toimub näost-näku nõustamine.

Organiseeritakse ekskursioone ning käiakse gümnaasiumides ülikoolist rääkimas. Karjääriteenuste juhataja tõi peamiseks mureks selle, et üliõpilased ei mõtle oma tulevikule, nad elavad hetkes. Üliõpilasi on raske mõtlema panna oma tulevikule ning seetõttu ka raske nendeni jõuda. Üliõpilastel on „suureks kasvamine“ kartus.

Lisainfo: www.qub.ac.uk

- **Methodist College Belfast**

Üks Suurbritannia suurimaid koole. Eesti mõistes põhikool + gümnaasium. Koolis õpib mitmesuguse religioosse ja rahvusliku taustaga õpilasi. Koolil on eelkõige akadeemiline suund – lõpetajad lähevad edasi eelkõige ülikooli.

Karjäärikoordinaator töötab koolis ½ kohaga, põhitööks on füüsika õpetaja. Lisaks on karjääritiimis 7 - 8 õpetajat, kellel ka mõningad kohustused. Õpilasi käib nõustamas karjäärinõustaja väljas poolt. Koolil on olemas oma karjääriraamatukogu, mida hoiavad korras õpilased vabatahtliku töö raames.

Karjääriõppe valikainet ei ole, toimuvad konkreetsete sessioonid, kus viiakse õpilastega läbi harjutusi ning arutatakse nende tulevikuplaane. Õpetajatel siiski peamine eesmärk oma tunnid ära anda ja karjääriteema on „linked in with everything“.

Lisainfo: www.methody.org

- **Belfast Workforce Center**

Asub Belfasti probleemses piirkonnas, kus aastaid tagasi toimusid rahutused. Asutati 1978 ning algne eesmärk oli saada probleemsed noored tänavatelt ära. Sama suund toimub ka tänapäeval.

Workforces õpivad enamasti üle 16 aasta vanused noored, kellel on õppimis- ja käitumisprobleemid. Lisaks on erinevad kursused pikaajalistele töötutele ja lapsepuhkuselt naasvatele naistele.

Kursused koosnevad teooriatundidest, praktiliste oskuste omandamisest valitud erialal ning üldainetest. Võimaluse korral käivad Workforce noored iganädalasel praktilikal mõnes töökohas. Pakutavad erialad on tiskler, autoremondilukksepp, juuksur-kosmeetik, viimistleja jne. Praegu õpib Workforces ligi 300 õpilast.

Suurimad probleemid on noorte motiveerimisega. Üldainete tundides on noored jaotatud väikesteks gruppideks, näiteks 4 õpilast grupis, sest muidu on õpetajatel probleeme noorte ohjamisega.

Märkimisväärne, et enamik õpetajaid ei ole õpetaja haridusega ning mitmed neist on endised õpilased. Arvatavasti on need õpetajad parimad motivaatorid praegustele õpilastele, et ka nemad võivad tulevikus ise oma karjääri mõjutada. Workforce andmetel saab 70% lõpetajatest endale töökoha.

Lisainfo: www.workforceonline.org

- **Fleming Fulton Special School**

Kool on mõeldud füüsilise puudega lastele. Koolis õpib 150 õpilast, personal koosneb 100 inimest, kuhu kuuluvad õpetajad, tugiisikud, terapeudid ja abipersonal. Kooli ruumes on lisaks kaks lasteaiarühma füüsilise puudega lastele alates 2,5 eluaastast.

Sealne karjäärinõustaja teeb lisaks ka kõike muud seal koolis. Samuti käib koolis karjäärinõustamist tegemas karjäärikeskuse spetsialist väljast poolt kooli. Karjääriteenustealane töö koolis seisneb noortele tulevikus nende võimalusi arvestavate kohtade leidmises. Näiteks lähevad mõned sealsed õpilased õppima tavakoolidesse, sel juhul teevad karjäärinõustajad tihedat tööd tulevase kooli ja tugiisikuga ning arutavad õpilasega läbi eesootavad muudatused. Karjäärinõustajad annavad endale aru, et mitte kõik nende kooli õpilased ei ole võimelised tulevikus sisenema tööturule. Karjäärinõustajad kiitsid oma kooli õpilasi kui rahulikke ja sõbralikke lapsi, kellel pole käitumisraskusi.

Lisainfo: www.flemingfulton.org.uk

KOKKUVÕTE

Tõdesime, et „imesid“ ei eksisteeri (vähemalt Põhja-Iirimaa) - koolides ja keskustes tehakse samu asju, mis Eestiski. Samamoodi on koolides probleem, et esmane on anda ära tund, siis ülejäänud asjad. Kõik sõltub eestvedajast ja tema entusiasmist.

Tore oli näha, et karjääriteenused on osa igapäevaelust ning ühiskonnas kõigile mõistetav. Samuti olid kõik ametid au sees ning hinnatavad, seetõttu ka ilmselt kohtusime paljude meestega karjääriteenuste valdkonnas.

Tore, et käisime inglise keelses riigis, kuna kõik materjalid, sildid jms oli arusaadav, ilma, et keegi peaks seda eraldi tõlkima.

ACADEMIA ÕPPEVISIIT LUKSEMBURGIS

Ave Vilu, Monika Lehtmets

Luksemburg on väike, omapärane, kõrge elatustasemega ja sõbralik riik. Vaatamata sellele, et tegu on väikese riigiga (umbes pool miljonit elanikku) on neil kolm ametlikku keelt: prantsuse, saksa ja luksemburgi (letseburgi) keel. Viimane on segu prantsuse ja saksa keelest, ning kohalikud ise nimetavad seda oma salakeeleks, kuna ei põline prantslane ega ka sakslane saa sellest keelest aru. Omapäraseks võib riiki nimetada ka selle pärast, et 43% selle elanikkonnast on riiki sisserännanud.

Luksemburgi riigis on üle 350 tuhande töökoha, millest ligi 140 tuhat on hõivanud võõrtöölised peamiselt Prantsusmaalt, Belgiast ja Saksamaalt. Sõit tööle ja tagasi koju võib võtta igal hommikul ja õhtul isegi kuni kaks tundi, kuid nad on valmis seda taluma, kuna saavad hüvitised kaaluvad töөлisesõiduks kulutatud aja üle.

Osad nn võõrtöölised on enam väärtustatud kui teised. Nt on Belgiast tulevatel töötajatel väga hea taust, hariduslik kompetents ja sellele vastavalt ka palk. Prantsusmaalt tulevad peamiselt lihttöölised ja Saksamaalt on pärit paljud käsitöölised ja tööstusspetsialistid.

Riigis elab juba kokku tervelt 43% välismaalasi, peamiselt portugali päritolu lihttöölised. Lihttöölisele Luksemburgis vabu töökohti enam pole. Võõrtöölised on üldjuhul töö teeninduses, tootmises ja ehitusel, kuna neile on takistuseks enamikel töökohtadel nõutav kõigi riigikeelte oskus. Samas on ka võõrtöölise teenistus tõenäoliselt kõrge, kuna riigis kehtiv miinimumpalk on üle 1600 euro (~25 000 EEKi).

Töötuse määr on viimastel aastatel sarnaselt kõigi teiste riikidega tõusnud, olles 2010. aasta veebruaris 6,5%. Töötutoetus on 75% endisest palgast ja seda makstakse kahe aasta jooksul peale töö kaotamist. On arutletud ka võimaluse üle seda kolme aastani pikendada. Ümberõpe on kõigile soovijatele tasuta. Probleemiks siinjuures on aga see, et täiskasvanud töötajad võistlevad hiljem töökohtade pärast koos äsja kooli lõpetanud noortega.

Luksemburgi haridussüsteemist

Luksemburgi haridussüsteem on rajatud kasutades elemente Prantsusmaa ja Saksamaa haridussüsteemi mudelist. **Haridus on kõigile lastele tasuta**. Tasulised on vaid erakoolid, kus õppekavad on samad, mis tavakoolides. Kohustuslik haridustee algab Luksemburgi laste jaoks juba neljandast eluaastast. Loomulikult võivad vanemad oma lapse ka aasta-kaks varem lasteaeda saata. Lasteaia eelaastad on mõeldud eelkõige sisserännanute lastele eesmärgiga õppida luksemburgi keelt. Varem oli koolikohustuslikuks eaks 15 eluaastat, kuid sellest aastast pikendati seda veel ühe aasta võrra.

Põhikooli õppekavas on põhirõhk riigikeelte õppimisel. Esimesel aastal keskendutakse saksa keelele, järgmisel prantsuse keelele ja hiljem lisandub õppekavasse ka inglise keel. Peale põhikooli lõpetamist (umbes 12-aastaselt), toimub iga õpilase individuaalne testimine, mille järel koostab valitud komisjon soovitusliku otsuse, mille alusel saab õpilane valida üldhariduse suuna.

Eristatakse kahte tüüpi üldhariduskoole:

- Lycée Classique - klassikaline keskkool, ettevalmistusega kõrgkooli astumiseks.

- Lycée Technique - tehnilise suunaga haridus, klassikaline keskharidus + kutsettevalmistus.

Hariduse omandamisel on kõige enam probleeme sisserännanud portugallaste järeltulijatel. Kuna nende laste vanematel endil on väga sageli vaid 4-6 klassi haridust, siis ei ole nad ka suutelised oma lapsi kodustes koolitöodes abistama. Samuti puudub neil õpikultuur. Seega jätkavad ka vaid 13% immigrantide lastest klassikalises gümnaasiumis (35% kohalikest), 37% tehnilises harus (50% kohalikest) ja suisa 60% suunatakse tehnilise suuna tasandusharusse (15% kohalikest).

Kõrgharidust pakub Luksemburgis ainult 2003. aastal loodud **Luksemburgi Ülikool** (www.uni.lu). Suurem osa õpilasi suundub kõrgharidust omandama naabruses asuvatesse lähiriikidesse, peamiselt Belgiasse, Saksamaale, Austriasse, Prantsusmaale ja Suurbritanniasse.

Infot välismaa ülikoolide ja hariduse kohta kogub ja levitab Luksemburgis Kõrghariduse infokeskus (CEDIES), kus töötab 13 spetsialisti. Keskuse sihtgrupp on gümnaasiumi lõpuklasside õpilased vanuses 17-19 eluaastat. Keskust külastavad ka vanemad ja vanavanemad, ka ilma lasteta, mida keskuse töötajate seas nähakse kui murettekitavat tendentsi.

Koolide kutsel korraldatakse ka koolikülastusi 11.-klassidele info jagamiseks õppimise, töötamise ja elukutsete kohta. Koolikülastuse kestus on kokku kaks tundi – jagatakse infot ja vastatakse küsimustele.

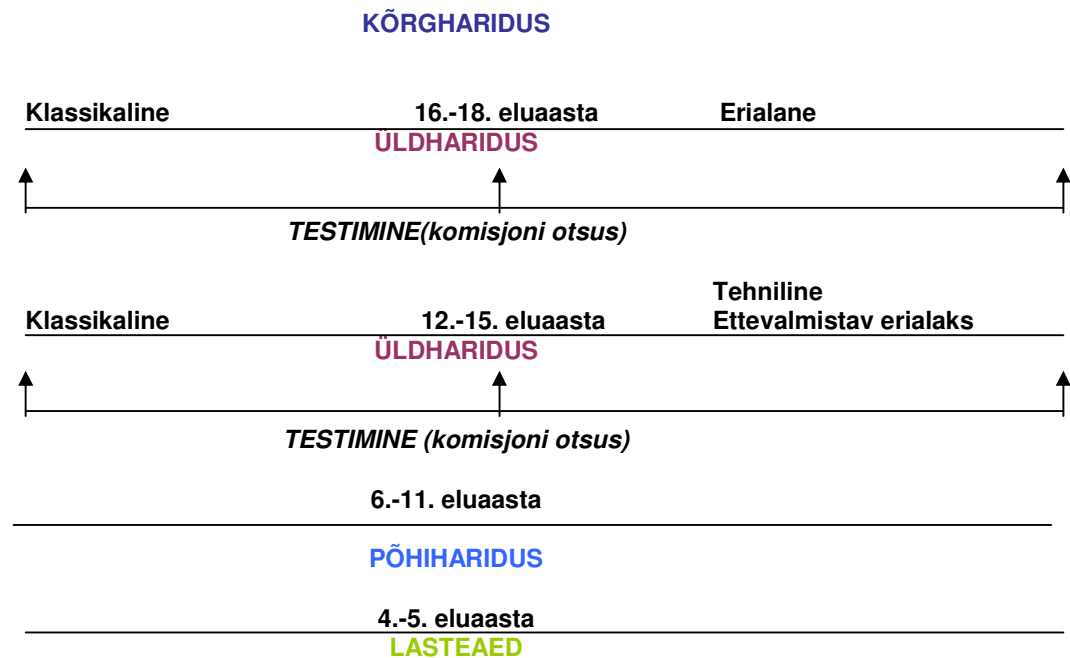
Veel korraldab keskus ühel korral aastas kahepäevalise rahvusvahelise infomessi, millel osalevad 150 kooli 17 maalt.

Koolide õpilasesindused organiseerivad külastusi välisülikoolidesse, kus õpivad Luksemburgi üliõpilased. Lisaks trükivad nad spetsiaalseid infomaterjale Luksemburgi õpilastele ja administreerivad pidevalt täienevat veebilehte.

CEDIES keskus annab välja erinevaid trükiseid. Nt infovihikud erialade, elukutsete, töökohtade, õpingute kohta. Eraldi toodi välja 25 erinevat valdkondi tutvustavat vihikut, nt ehituse ja arhitektuuri teemaline, mis sisaldab õppimise ja töötamise väljavaateid seoses selle valdkonnaga.

Ka välisriikides õppimise kohta on koostatud spetsiaalsed infovihikud – nt Saksamaal õppimiseks saksa keeles, Prantsusmaal õppimiseks prantsuse keeles jne. Samas aitab see keskus ka välismaale suundujaid rahaliste toetuste saamisel. Kuna üliõpilastel on lubatud võtta ainult üks lisa-aasta, mille järel tuleb oma õpingute eest ise tasuda, siis pole Luksemburgis ka nn. igavesi üliõpilasi.

Haridussüsteemi struktuur

Karjääriteenustest

Karjääriteenused on tasuta ja kõikidele klientidele vabatahtlikud. Karjääriteenused ja nende pakkujad Luksemburgis alluvad kolmele erinevale ministeeriumile: Kõrghariduse ja Teaduse Ministeerium, Hariduse ja Kutsehariduse Ministeerium ning Töö ja Tööjõu Ministeerium.

Karjäärinõustajatest

Selleks, et Luksemburgis karjäärinõustajaks saada, tuleb enne vabale töökohale kandideerimist täita eeltingimused. Seljataga peab olema vähemalt neli aastat psühholoogia õpinguid; selged peavad olema kõik kolm riigikeelt. Karjäärinõustaja nõutavate omaduste hulka kuuluvad kuulamisoskus, empaatiavõime, oskus töötada üksi ja ka meeskonnas ning tahe ja võimetus ennast edaspidi arendada ja osaleda koolitustel ja supervisioonil.

Kui eeltingimused on täidetud, tuleb läbida esmane konkurss, mis sisaldab erinevaid teste ja erialaseid eksameid. Seejärel toimub parimate testitulemustega kandidaatidega vestlus, mille järel valitakse sobiv inimene tööle. Algab kahe- kuni kolmeaastane katseaeg, mis lõppeb lõpueksami sooritusega. Seejärel nimetatakse karjäärinõustaja oma ametisse eluajaks.

Peamised murekohad karjäärinõustamises

- Kuna karjäärinõustajad nimetatakse oma ametisse eluajaks, siis on karjäärinõustajate karjäär „lame”. Pole eriti võimalusi edasi liikuda. Teisest küljest, mida vanem oled, seda suuremat palka saad. Loomulikult kaasneb ametiga ka kindel ja korralik pension;
- Inimtööjõu puudus. Kuna nõudmised töötajatele on nii suured, siis on väga raske leida soovijaid, kes oleksid nõudmistele vastavad;

- Vähe meessoost õpetajaid ja karjäärinõustajaid;
- Psühholoogid näevad endis pigem psühholoogi, kui karjäärinõustajat.

Meeldejäävaid mõtteid karjäärinõustamisest

Infojuhtimise oskused

Üles on kerkinud uued pädevused, mis on olulised karjääriplaneerimise raames valikute ja otsuste tegemisel. Üheks tähtsamaks oskuseks on saanud infojuhtimine - olemasoleva ja kättesaadava info efektiivne kasutamine. Efektiivne infojuhtimine on karjäärinõustamise aluseelduseks. Edastatav info peab eristuma ja olema nähtav, et edukalt võistelda teiste allikatega. Visuaalse kommunikatsiooni (pildilise info) tähtsus kasvab, samas kui sõna atraktiivsus langeb.

Personaalne lähenemine nõustatava infovajadusele – mida just temal käesoleval hetkel vaja on? Nt pole erilist kasutegurit kliendile ainult raamatukogu aadressi edastamisest.

Kuidas teha otsuseid?

Ratsionaalseks otsustamiseks on ideaalolukorras vajalikud 11 tingimuse samaaegne olemasolu. Samas on sellest täiesti välja jäetud emotsionaalne aspekt.

Kirjeldavad otsuste tegemise teooriad võtavad arvesse inimese kognitiivseid ja sotsiaalseid piiranguid.

Otsuste tegemisel kasutatavad heuristikud (rusikareeglid):

- 1) Juhuslik otsus – ei ole heuristik;
- 2) Rahuldav heuristik – vajadusepõhine;
- 3) Inkrementaalne – samm-sammult proovimine, katsetamine;
- 4) Minimalistlik – ühe või mõne kriteeriumi alusel otsustamine;
- 5) Võta kõik, mis saad! – võtta antud võimalusest enda jaoks maksimum.

Inimene, kes on teadlik oma otsuse tegemise viisist, teeb neid teisiti, kui see, kel pole sellest aimugi.

Valikute ja otsuste tegemisel võiks ideaalolukorras arvestada nii mõistuse kui tunnetega.

Kognitiivne empaatia – tunnetada ja kohanda end sellega, kuidas klient teeb otsuseid, millest ta juhindub ja arvesta ka sellega kaasnevaid tundeid, kohtle kui võrdset, austa vabatahtlikkuse põhimõtet. Kuula, räägi, kogu inimeselt infot, millest kliendi toetamisel juhinduda.

Professionaalne identiteet

Õpipoisiõpe, töökohapõhine õpe ja praktika on elukutse omandamisel väga olulised. Need meetodid võivad olla väga kulukad, kuid see-eest on ka väga efektiivsed. Need inimesed omandavad professionaalse identiteedi, seostavad ennast oma elukutsega, kutsumusega ja püsivad oma tööl, tehes seda nii hästi kui suudavad, kuna neid ajendab selleks sisemine motivatsioon.

Life-design

Life-design'i eesmärk on jõustada kliente ise oma elu kujundama ja selle tuumaks on üleminekud ja muutused. Kuid elus ei saa keskenduda ainult positiivsetele muutustele ja üleminekutele. Nt on välja antud palju raamatuid, mis kirjeldavad ainult edukaid muutusi! Samas tuleb elus ka väga palju ebaõnnestumisi ette.

Life-design küsib ja väidab, et karjäärinõustamine on surnud!? Või kui see on „elus“, siis kas sel on mõtet? Kui palju on see erinev varasemast? Nt sobitamise paradigmat? Milline on karjäärinõustaja roll selle juures? Kas keegi teine saab

juhtida ja nõustada teise inimese elu, karjääri, tööd? Kas nt karjäärinõustaja ise saab oma elu disainida?

Teise inimese elu kujundamine (disainimine) on tohutu vastutus. On olemas reaalne oht, et mitteprofessionaalid hakkavad selle valdkonnaga tegelema.

Elu ei saa enne elukutset disainida. Enne peab omandama elukutse, professionaalse identiteedi, teatud elustiili, mis kaasneb omandatud elukutsega. Tuleks keskenduda elukutsetele, mitte pelgalt tööle. Kas elu ilma (elu)kutseta on üldse elu?

„Elu on see, mis juhtub sel ajal, kui meie plaanime oma tulevikku“ (John Lennon)

Viide *life-design* teemalise arutelu allikaks olnud artiklile:

Savickas, M. L., Nota, L., Rossier, J., Dauwalder, J.-P., Duarte, M. E., Guichard, J., Soresi, S., Van Esbroeck, R., & van Vianen, A. E.M. **Life designing: A paradigm for career construction in the 21st century.** (2009). *Journal of Vocational Behavior* Vol 75, 3, pp 239-250

ACADEMIA õppevisiit Pariisis 17. – 21. mai 2010

Evi Štukert, Vilvi Maiste

Pariisist üldse

Pindala : 105,4 km²

Elanikke : 2203 817 (2009.a. andmetel)

Algselt oli seal keldi hõimu pariisiide asula, 1. sajandil eKr vallutasid selle roomlased. 987 sai linn Prantsusmaa pealinnaks, keskajal oli see Euroopa suurim linn.17.-18. sajandil arenes Pariis ülemaailmse mõjuga kultuurikeskuseks.19. sajandi II poolel ehitati linn põhjalikult ümber.

Kõrgharidus tänapäeva Prantsusmaal :

- 85 Riiklikku Ülikooli
- 224 Tehnika kooli
- 220 Ärikooli
- 291 Doktorikraadi kooli
- 1200 Uuringute Laboratooriumi

Õppevisiidi Põhiteema:

Pariisi ülikoolisüsteemiga tutvumine, karjäärinõustamissüsteem ja uued tuuled Pariisi ülikoolides.

Õppegrupis olid kokku 10 huvilist. Hispaaniast 4, Luksemburgist 1, Iirimalt 2, Taanist 1 ja Eestist 2.

17.mai 2010

Maailmakuulus **Sorbonne**´i Ülikool

CIO – Centre D`Information et D`Orientation

CIO tiimil on direktor (meie vastuvõtja-koordinaator Michel Muller), 2 assistenti ja 12 nõustajat. Üks nõustaja jälgib meeste ja naiste võrdõigusnõuet, teised 11 on jaotunud ülikoolide vahel Iga nõustaja on ka psühholoog ning töötab osajaga ühes üheksast ülikoolist Pariisis ja pool kohta on siis Sorbonne´i ülikooli juures.

- algul antakse üliõpilasele lühikonsultatsioon, siis järgmisel korral juba pikem nõustamine (1 tund), sest tudengid tahavad isiklikku toetust, lihtne info juurde juhatamine jääb vähetõhusaks.
- Kuna üliõpilasi on väga palju, siis ilmselt on nõustajaid liiga vähe (umbes 20000 tudengi kohta üks nõustaja).

Sorbonne´ ülikoolis õpib 17 160 üliõpilast. Praegu käib nõustamisel umbes 470 tudengit aastas (peamiselt esmakursuslased, kes ei tea, mida õppida, on teinud valed valikud, vähe võimeid vmt probleemid). Kahjuks pole võimalik ressursi puudumise tõttu kõiki soovijaid nõustada, saavad ainult info.

Ka neil on probleemiks, et ülikoolilõpetajad ei leia kohe tööd, siis aidatakse neil projektipõhiselt koostada kandideerimisdokumente (CV jmt) ja õpetatakse tööd otsima.

Nõustamisel tegeldakse ka sotsiaalsete probleemidega, ülikooli integreerimisega.

Selle ülikooli põhisuunad on: humanitaaria (keeled, pedagoogika, kunstid); ärimajandus, õigus.

Kui bakalaureuse kraad käes, võib inimene minna edasi ükskõik millisesse ülikooli. Eraldi sisseastumiseksameid pole, vahel on sobivusvestlused.

Pierre ja Marie Curie Ülikool

Ülikoolis õpib ca 30 000 üliõpilast, neist 10 000 õpib meditsiini, 25% on välismaalt, 120 eri rahvust.

See on tehnikaülikool. Inseneriteadused ja meditsiin. Meditsiini valitakse õppima läbi tiheda sõela pärast 1. kursuse lõpetamist eksamite alusel.

Välismaalasel on väga raske meditsiini sisse saada (peab oskama perfektset prantsuse keelt), samas meditsiini saab õppida ka siis, kui eelnevalt on nt hoopis ajaloo v.m. bakalaureus. Välismaa üliõpilased hakkavad edaspidi nende õpingute eest rohkem maksma.

Universite Paris I Pantheon Sorbonne

Suurim Prantsusmaa ülikool, millel 24 hoonet, 5 instituuti, 39 255 tudengit.

Põhisuunad: õigus, poliitika, sotsiaalteadused, majandus ja humanitaaria.

Nt. Õigusteaduskonnas on diplomioppes 8000 tudengit, neist hiljem magistrantuuris kõigest 3000. Ka teistel erialadel on lõpetajaid igatahes poole vähem kui alustajaid. See on suureks probleemiks.

Ühel psühholoogil on aastas umbes 600 nõustamist ja 57% neist on esmakursuslased peamiselt.

Praegu pole veel lahendust leitud, kuidas nõustajaid juurde saada. Praegu 2 nõustajat 40 000 tudengi peale.

Universite Paris Descartes

33 500 üliõpilast, 5 fakulteeti, 3 UFR, 1 instituut, 1 IUT (Tehnikaülikool)

Palju erinevaid erialasid: meditsiin – farmaatsia, kirurgia, ämmaemandad, ortopeedid, biomeditsiin; täppisteadus – matemaatika ja IT; humanitaarteadused – psühholoogia (väga tihe valik), keeled, haridus; majandus.

Pärast lõpetamist pole ülikoolil mingit infot, mis nende endistest tudengitest edaspidi saab, kas lähevad tööle või midagi muud.

I kursusel on õppejõudude ja tudengite vahel suur lõhe, õppejõud kasutavad peamiselt lektorimeetodeid ega suhtle üliõpilastega.

2007 a. seadusega peaksid ülikoolid tegelikult välja uurima, mis nende tudengitest on saanud, muidu ei anna riik neile enam raha (turumajandus pole seni ülikoolile kehtinud).

Universite Paris 7 Denis Diderot

Sellel koolil on luba valida oma üliõpilasi.

Majanduse erialade osas väga hea reputatsioon. Ca 30 üliõpilast grupis, see on väga eriline. Väga noor ülikool, esimene magistrikursus algab alles sel aastal.

Tasuline – kuid mitte üle 4000 Euro aastas.

SCUIO-IP (Service Information, Orientation et Insertion Professionnelle) Presentatsioon toimub Universite Paris – Est Creteil val de Marne

Väga innovaatiline, kuna sealne tiim tegeleb õpingute ja töökohtade vastavusse seadmisega. Teevad koostööd firmadega ja nõustavad tudengeid, kuhu nad võiksid tööle minna. Tahavad teha ka ametitest lühivideoid (5 min), praegu karjäärmaterjalid nii paberkandjail riulitel kui ka internetis (meie Rajaleidja tundub parem).

Siin on koos kõikide ülikoolide ja erialade ja töökohtade sidusinfo. Teistel ülikoolidel see veel ei toimi. Iga nädal tehakse põhjalik ülevaade, omavahel toimib Outlooki side.

Mida nad teevad:

- käiakse keskkoolides ülikooli tutvustamas (kokku 17 ülikooli)
- tehakse endale reklaami
- igakülgne info
- oluline on läbi õpetajate informeerimine (õpetajate vastav koolitus)
- lahtiste uste päevad (7 information exhibitions in year)
- videod erialade kohta (nt valmis oli 15 min meditsiiniteaduskonna video)

Probleem: Üliõpilased ei taha lugeda, anna kätte ja tee lühidalt!

Üliõpilastele:

- meilitsi
- telefonitsi
- näost näkku
- individuaalselt
- gruppidele
- konverentsina
- ka CV töötoad
- tehakse ka 2päevane suur mess ülikoolide tutvustamiseks (festivali nime all).Ka üliõpilaselu kohta, mitte ainult õppimisest.

Nüüd edasi veidi infot päevade kaupa

18. mai 2010

Tutvustati erinevaid karjääriplaneerimise internetilehekülgi, midagi päris uut ei olnud. Võibolla nn veebiõpe, aga ka seda on meil viimasel ajal.

Räägiti meeste ja naiste võrdsusprobleemidest Pariisi ülikoolides. Neil on see päris keeruliseks probleemiks.

19.mai 2010

Toimus kohtumine inimestega kes tegelevad Pariisi üliõpilaselu probleemidega. Kõige enam teeb muret see, et igal aastal saabub Pariisi 40 000 välisüliõpilast, kuid ühiselamu kohti jagub ainult 4000-le. Erinevate programmide (näit. ERASMUS) abil püütakse leida lisavahendeid üliõpilaste toetamiseks, neile töökohtade leidmiseks. Alates 2001.aastast tehakse palju selleks, et aidata õppureid õppimise ja elamise eest tasumisel.

Suurt tähelepanu pööratakse puuetega üliõpilaste abistamiseks, näit. see, et oleks puht füüsiliselt võimalik ülikoolides ringi liikuda jms.

Pealelõunal külastasime ülikooli nimega Paris 8, kus kohtusime selle kooli SCUIO-IP süsteemi esindajaga. Samuti tema kolleegiga ülikoolist nimega Paris 13. Tutvustati oma koole ja kurti selle üle, et ülikoolide tegevused väga hajali ja raske koordineerida. Iga spetsialist teab ja ajab oma rida ning veab oma kanti. Kord aastas lahtiste uste päev, mis põhiline võimalus oma kooli tutvustamiseks.

20.mai 2010

Meid võttis vastu Universite de Cergy. Peale Kõikide riikide esindajad tutvustasid oma riigi haridussüsteemi.

Peale lõunat külastasime Univesite Paris Descares kus kohtusime sealse SOFIP –i direktoriga.

21.mai 2010

Külastasime ülikooli Uviversite de Versailles. Põhilised 2 suurt suunda – õigus- ja humanitaarteadused ning meditsiiniteadus. Püütakse leida võimalusi, kuidas teada saada üliõpilaste muredest, et neid siis aidata. Õppetöö efektiivsemaks muutmiseks vahetatakse nädalaks õpetamismeetodeid, kasutatakse internetti, ka facebook'i, millel muidugi nii eelised kui ka puudused. Kõigil võimalus õppejõududega suheldes kasutada ka blogimist. Kõik see toimub koolisiseses e-portaalis.

Päeva teises pooles oli kohtumine Campus France ülikoolis. Väga maineks kool , mille on lõpetanud teiste tuntud inimeste hulgas ka nende praegune president Nikolai Sarkozy.

Ülikooli missioon on:

- parandada prantsuse kõrgharidus mainet kogu maailmas
- anda võimalus välistudengitele

Koolil 113 bürood 88 riigis, 500 erinevat õppeprogrammi. Üliõpilastele olemas raamatukogud, kodulehekülg loomulikult, toitlustus, transport, ühiselamu, spordikeskus jms.

Alates aastast 1985 osaleb erinevates rahvusvahelistes projektides (näit. ERASMUS –e raames ka üliõpilaste vahetus lepingute alusel). Abiks ka 2 rahvusvahelist psühholoogi.

Teoksil projektid uute Euroopa Liidu riikide tarbeks. (s.h. ka eesti)

Ülikooli koduleht www.ciup.fr toimib 20 keeles.